ч. 225 (14.122). Львів, неділя 25. серпня 1935. [illegible] Рік LVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 504-060. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло" Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол. Чвертьрічно 15·00 „ Піврічно 30·00 „ Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф. Редакції: 29-41. „ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Вдоволення з політики В. Британії.

ЛЬОНДОН, 24. 8. ПАТ. Коментарі англійської преси на тему вчорашнього рішення кабінету назагал згідні. Вся преса вдоволена з політики В. Британії, опертої на французько-британській співпраці та на основах договору Ліги Націй.

ФРАНЦУСЬКА ОПІНІЯ ВДОВОЛЕНА.

ПАРИЖ, 24. 8. ПАТ. Всі щоденники обговорюють рішення англійської ради міністрів і приймають його з великим задоволенням. „Ле Тан" пише в передовиці, що британські міністри дали доказ розуму й поміркований, що не виключає рішучости. Англійська політика спирається на тім, що послугується всіми засобами, щоб довести до мирного поладнання справи. Англійський уряд бере на увагу реальні потреби італійської експанзії, але хоче задержати тепер і на майбутнє права й авторитет Ліги Націй. Покищо суттєве те, що Льондон, Париж і Рим можуть далі переговорювати, щоб найти формулу порозуміння, яка дала би погодити італійські аспірації з засадою незалежности Абісинії та загальною політикою Ліги Націй.

ТРИ ЕТАПИ.

ЛЬОНДОН, 24. 8. ПАТ. Авас повідомляє з Риму: У звязку з засіданням британського кабінету в тутешніх політичних колах думають, що британський уряд передбачує три етапи італійсько-абісинського конфлікту: 1. дипломатична полагода спору, перед 4. вересня; 2. загаєння справи, якщо дипльоматичні переговори не поведуться, але спізнення военної акції буде залежне від згоди Італії; 3. репресійні засоби, колиб і ця метода завела. Очевидно, це булоб можливе, якби великодержави прилучилися до тієї акції.

Треба додати, що колиб Італія відмовилась від участи в засіданні Ради Ліги, то останній засіб застосували би скоріше.

В. БРИТАНІЯ ПОВІДОМИЛА ФРАНЦІЮ ПРО СВОЇ ПОСТАНОВИ.

ЛЬОНДОН, 24. 8. ПАТ. Райтер повідомляє: Французький уряд повідомили дипльоматично про хід нарад британського кабінету. Поголоски, будьтоби Італія дістала від британського уряду „пересторогу" неправдиві.

НЕВТРАЛЬНІСТЬ ЗЛ. ДЕРЖАВ.

ЛЬОНДОН, 24. 8. ПАТ. Комісія палати репрезентантів ухвалила проект закону про забезпеку невтральности Зл. Держав. До проекту ухваленого сенатом комісія завела поправку щодо речинця, до якого має обовязувати закон, а саме до 29 лютого 1936 р.

„Ню Йорк Ворлд" повідомляє, що заборону вивозу зброї, що її ухвалив сенат у проекті про невтральність, визнали за недостаточну. Заборону, мають поширити на позички для воюючих держав та на вивіз сирівців і харчів.

Реконструкція югославянського кабінету.

БІЛГОРОД, 24. 8. ПАТ. „Правда" повідомляє, що три міністри подаються до димісії, а саме: Микола Прекка міністер суспільної опіки, міністер справедливости Людевіц Ауер і мін. державних дібр Ігнат Стефанович. Цю димісію спричинило створення нової урядової партії п. н. „Радикальна Югославянська Унія". Народній Хорватський Клюб, до якого належать Прекка й Ауер, не приступив до тієї партії. Премієр Стоядиновіч не прийняв димісії тих трьох міністрів. Якщо малоб дійти до реконструкції кабінету, буде вона щойно по конференції Малої Антанти, що збереться у Бледі 29. серпня

Реконструкція турецького кабінету.

СТАМБУЛ, 24. 8. ПАТ. Преса повідомляє про реконструкцію кабінету. Колишнього міністра Махмуд-Ессада телеграфічно завізвали зі Смирни до Стамбулу. Правдоподібно, що він перейме по Шукрі Каї теку міністра внутрішніх справ.

Домагання нового японського команданта.

ТОКІО, 24. 8. ПАТ. Новий командант японських ґарнізонів у Північнім Китаю ґен. Тада приїхав 22. ц. м. до Пекіну та рішив звернутися до китайської влади з такими домаганнями з приводу подій у Люанґ-Чов: 1) покарати убивців японських поліцантів, 2) формально прохати вибачення, 3) розвязати протияпонські організації між ін. т. зв. „голубі сорочки".

Селяни саботують жнива в СССР.

До Москви надходять далі тривожні вістки про опізнювання жнив, головно з молоченням у т. зв. східних районах. „Правда" з 21. серпня ц. р. помістила кореспонденцію з Омського району про саботування комбайнів. Страти збіжа величезні. Зареєстровано багато фактів, що селяни колхозники доставляють державі минулорічне збіже, а зерно нового урожаю магазинують у складах колхозів. На це дає апробату хліборобська управа району. Припізнені жнива внеможливлюють доставу нового збіжа в бажаній державою скількости. Кореспондент нарікає теж на недостачу засобів комунікації. Комітет, який відбирає збіжа, не має вантажних самоходів.

Страшна катастрофа в Японії.

ЗАЛИВ МОРЯ СПРИЧИНИВ СМЕРТЬ 52 ОСІБ ТА НА 10 МІЛІОНІВ ШКІД.

ТОКІО, 24. 8. ПАТ. На острові Генда в заливах Оварі й Аомері буря спричинила катастрофальний вилив моря. Хвилі залили надбережні місцевості, між ін. місто Акіта. 52 особи втопилися, 75 осіб важко ранених, 12.000 домів знищених, 20.000 акрів рижових піль і овочевих садів залитих водою. Втрати обчислюють на 10 міліонів ен.

Дві летунські катастрофи.

БУКАРЕШТ, 24. 8. ПАТ. На тутешнім летовищі мали місце дві летунські катастрофи. Військовий літак, що його провадив відомий летун пор. Йонеску, впав учора підчас акробатичних вправ. Поручник Йонеску згинув на місці. В четвер дійшло до катастрофи шкільного літака цивільного летунства, в якій згинув пільот і механік.

Стеля вбила 6 робітників.

БУКАРЕШТ, 24. 8. ПАТ. У фабриці літаків у Брасові була вчора жахлива катастрофа. Стеля, поверхні 1200 кв метрів завалилася на голови кільканадесятьох робітників. 6 робітників убитих, 16 тяжко ранених, інші легше ранені.

—o—

Виборча опозиція й Українське Національно-Демократичне Обєднання.

Львів, 24. серпня 1935.

Деякі наші противники, що заявились проти участи у виборах, не перебирають у засобах боротьби. УНДО, мовляв, і теперішні його кандидати на представників до польських законодатних установ — це люди, що скотились на дно, це люди, що понизили національну гідність і т. п. і т. д. Ясно, що УНДО не має ні права ні тим більше бажання позбавляти їх можливости вести далі таку „освідомлюючу" роботу. Але УНДО має зате право запитати їх прилюдно, що конкретно висувають вони замість теперішньої політичної роботи УНДО, як вони уявляють собі далі працю над скріплюванням і розбудовою національного життя? Чи для них вистарчають самі тільки гучні фрази для заспокоювання тисячних конкретних потреб українського буття, чи потрібні конкретні, реальні діла? Якщо діла, то які? — Черги таких питань можнаб продовжувати на кілька сторінок. Та думаємо, що вистане й наведених, щоби наші політичні „принципіялісти", „оборонці" національної гідности та „чистоти" національної політики могли на них відповісти і таким чином дали раз знати українському загалові, чого вони хочуть, до чого в теперішніх обставинах прямують і як уявляють собі надалі забезпечення нашого національного дорібку.

Бож нікому хіба не секрет, що ці опозиціонери, зокремаж виборчі диверзанти, не завдавали собі ніколи труду на те, щоби послідовно та гідно співвідповідати за все наше зорганізоване національне життя. Вони все мали відвагу твердити, що там зле і там не добре, але ніколи не здобулись на те, щоби подати спосіб, як вести усе так, щоби навіть для них було добре. Тим то ця наша опозиція слаба і при теперішній її противиборчій агітації, бо хоче впоїти в населення свій погляд про те, що брати участь у виборах — це зло, але не дає ніяких вказівок про те, чим заступити це зло і не називає по імені того доброго, яким можнаб замінити зло.

Здається, що на всій українській Галицькій Землі не найдемо такої злобної і цинічної людини між українцями, яка малаб відвагу відмовити Українському Національно-Демократичному Обєднанню щирих інтенцій та якнайкращих намірів у праці для національного добра. Тільки те національне добро, тільки реальний підхід до невмолимих законів життя, тільки огляд на вимоги української національної рації наказали УНДО-ню вступити на шлях політичного реалізму. А що політичний реалізм — це не теорія, не фразерство, а правдива життєва дійсність, то

цілком зрозуміло, що по теоретичному розва-женні та устійненні самих підвалин цього реалізму мусіли прийти реальні політичні факти. До таких фактів належить не тільки контакт із польськими найвідповідальнішими чинниками в справах цілости нашого національного життя і в справах нормалізації польсько-українських взаємин, але й справа виборчого компромісу.

Ввійшовши у виборчий компроміс, УНДО нічим ні національної гідности не понижило, ні національного інтересу нічим не нарушило. Навпаки, воно піднесло питому вагу й ціну зорганізованого національного українського табору, дало йому змогу при теперішніх незвичайно складних внутрішньо-польських і міжнародніх обставинах стати важним політичним чинником і тимсамим скріпило в очах світа його національну гідність і моральну силу. Крім того воно виборчим компромісом здобуло для українського національного інтересу спроможність і при теперішній виборчій ординації доходити до гідного і національно виробленого, в політичній боротьбі випробованого парляментарного представництва, коли мова про майбутній його склад.

Українське Національно-Демократичне Обєднання йде до виборів під зовсім реальними політичними гаслами, а саме, під максимальними гаслами політичної боротьби за територіяльну автономію всіх українських земель у Польщі, за уніфікацію всієї національної української політики в Польщі, за створення всеукраїнського національного П'ємонту на наших західних землях, а далі на ближчу мету: за зміну дотеперішнього протиукраїнського курсу в політиці, за повну свободу господарського, економічного, культурного й політичного розвитку нашого народу в Польщі. Коли ми навіть усього не осягнемо, але коли тільки створимо започаткованою політикою можливі умовини на те, щоби кожний українець почував себе тут не громадянином другої кляси, але повноправним громадянином, що має вступ до праці в усіх державних і самоуправних установах, що має змогу до повного вияву своєї ініціятиви на всіх ділянках життя, коли тією політикою створимо сприятливі обставини для розросту всіх наших існуючих установ і причинимось до припинення кольонізаційних плянів ендецького зразку, і коли накінець зуміємо спинити дальшу павперизацію нашого населення та зокрема пролєтаризацію нашої інтелігенції, — то ми зробимо дуже й дуже багато для свого народу.

Та ясно, що всі ці пляни дадуться постепенно реалізувати тільки тоді, коли Українське Національно-Демократичне Обєднання матиме в своїх змаганнях і праці підтримку свого громадянства. Очевидно, що на підтримку теперішньої виборчої опозиції УНДО не рахує, але зате воно певне, що ця підтримка прийде від всіх здорових, тверезих чинників українського громадянства.

Ще про коедукацію в гімназії.

(Голос у дискусії, відповідь на статтю п. М. К.).

Питання коедукації в середніх школах це справа незвичайно важна. Від того, як виховаємо молоде покоління, на етичних основах Христової церкви чи на большевицькій ідеольогії і поглядах Крупської, що пересилала привіт 12-літнім матерям, — буде залежати здоровля й вартість нашого народу. Тому можна було надіятися, що стаття про коедукацію, поміщена в „Ділі“ з 7. і 8. червня ц. р., стане предметом зацікавлення й широкої прилюдної дискусії, якщо не батьків, як найбільше заінтересованих, то бодай тих кол, які з обовязку повинні забрати слово, а саме педагогічних організацій. Тимчасом з української преси відізвався тільки перемиський „Український Бескид“, „Мета“ збула цю справу двома реченнями, а з педагогічних організацій не промовив ніхто.

Зате появилася в „Ділі“ з 14. червня ц. р. стаття п. М. К. **за коедукацією.** Маємо враження, що п. М. К. не пише з переконання, тільки так, як деколи публіцист, що готов писати на кожну тему про або контра.

Признає п. М. К., що „проти коедукації в гімназії висупає католицька церква“, але над тим чинником переходить до порядку денного: церква не є для нього ніяким авторитетом, з її голосом він зовсім не числиться. Що більше — твердить, що „коедукація в середніх школах ще не в цілости простудіована і розглянена“, — отже з цього був би льогічний висновок, що католицька церква на думку п. М. К. противиться коедукації не розглянувши якслід цієї справи. Ні, пане М. К., ви грубо помиляєтеся; католицька церква це не співробітник часопису, що пише скоро на коліні і дає на машину, бо складач стоїть над ним і чекає; рішення католицької церкви оперті все на довгих студіях і зрілій надумі й саме тому її вискази мають таку силу, що перед ними клонять голову не тільки її члени, розсіяні по цілому світі, але навіть невірні їх шанують. І коли католицька церква противиться коедукації в середніх школах, то має на це дуже важні причини, від яких залежить здорове виховання молоді й ми повинні числитися з її голосом.

На жаль, п. М. К. нехтує голос церкви в цій справі, зате радить нам слухати трьох інших чинників, які є нібито за коедукацією, а саме:

а) життя,

б) молоді,

в) учителів, що вчать у коедукаційних гімназіях.

Говорячи про „життя“, питається: „Чи в житті, у поодиноких родинах переводиться таку сепарацію між хлопцями та дівчатами?“ На це я дав вже відповідь у моїй статті з 7 червня, а тут тільки коротко пригадаю, що в родині є брат і сестра, а при коедукації цілком собі чужі хлопець і дівчина, отже порівнання зовсім хибне.

Дальше твердження п. М. К., що в коедукаційних гімназіях має бути менше проступків на еротичнім тлі, як у хлопячих, не підтримане жадними доказами; взагалі п. М. К. каже собі вірити на слово і запевняє, що „син священика, інтелігента і ін. не може здеморалізувати доньки інтелігентної мами“ (чому би не міг, не розумію), а вкінці, щоби те його „життя“ конче нас переконало про спасенні впливи коедукації, каже: „чи не кращий невинний флірт у коедукаційній гімназії під оком учителя, ніж рандка по парках, або втеча через вікно з інтернату?“

Безперечно кращий, але чи по такім невиннім флірті не збільшаться рандки, і все те, що йде по рандках?

Відак приходить другий чинник — молодь. Знову п. М. К. твердить, що „молодь у коедукац. гімназіях ставиться до коедукації в більшости прихильно, а голосів проти коедукації є яких 10—20 проц. Звідки взяв п. М. К. таку статистику і яку молодь має на думці, чужу чи нашу, не знати. Якщо нашу, то годжуся, що вона в більшости за коедукацією, бо це ще легкодушні діти (I—III кл.), яких флірт і рандка манить без огляду на дальші наслідки, але старша, дозріла молодь чужих шкіл осуджує коедукацію дуже різко, про що може п. М. К. переконатися з праці А. Дрийського п. з. „Заґадненя сексуальне дзецка і млодзежи школьней“.

Щодо вчителів, то каже п. М. К. так: „Анкета переведена між директорами польських коедук. середніх шкіл виказує 76 проц. прихильників коедукації“. Приймім, що так було дійсно, то це за слабий аргумент за коедукацією, тому я вам, пане М. К. поможу:

1) всі педагоги з ліберального табору, та противники католицької церкви, є за коедукацією,

2) масонська льожа Великого Сходу рішила в 1923 р. ставити домагання, щоби всюди творити коедукаційні школи,

3) цей напрям переводять большевики від 1918 р. з великим запалом і в § 12. зак. про школи доручають, щоби не тільки школи, але й бурси й інтернати були коедукаційні, отже хлопці й дівчата мають навіть разом мешкати!

Тим способом коедукація доведена там уже до „перфекції“, а з яким вислідом, знаємо всі. Чи такого „виховання“ бажаєте й тутешній нашій молоді?

Та життя кличе до нас великим голосом пересторог німця Г. Генінґа: **„Якщо хочете довести до деґенерації молоді, то дайте їй коедукацію“.**

Рада, щоби дівчата не приходили до школи без панчіх і в блюзках без рукавів є смішно дрібна при розвязці такого питання; є далеко важніші трудноші у вихованні, а саме: **процес фізіольоґічного дозрівання** і наукові досліди про **ріжницю психіки** у хлопців і дівчат. Чи з тими двома моментами може виховник не числитися?

Одно тільки признає п. М. К.:, що: „в коедук. школах дівчата тратять дещо зі своєї жіночої ніжности“.

Те „дещо“ є навіть дуже велике і дуже шкідливе під суспільним і культурним оглядом; тим то дозвольмо радше бути дівчатам тим, чим їх Бог сотворив, а не робім з них осоружних „дівчурів“, які нікому не подобаються і які не вносуть нічого позитивного в нашу національну культуру.

Аргумент, що у світовій війні мусіла жінка станути з крісом у руці побіч мужчини, не промовляє за коедукацією, бо Степанівна, Галечко і всі інші виховувалися саме в жіночих школах.

Вкінці п. М. К. признає посередньо, що у нас ще дуже далеко до таких відносин, щоби ми могли мати коедукаційні середні школи, бо стверджує брак учителів-виховників, брак жіночих сил, брак дібраної молоді і брак відповідно уладжених будинків; а я додам ще від себе — брак відповідної атмосфери. Отже стан фактичний є такий, що є брак всіх даних до такої системи виховання. Чиж можна мати ще якісь сумніви, що коедукація в наших середніх школах є шкідливим експериментом?

Педагог.

Ювилей заслуженої установи.

Свято в 30-ліття Товариства Вакаційних Осель у Львові.

Т-во Вакаційних Осель у Львові святкувало цього року ювилей з приводу свого 30-ліття. Не взяло в ньому участи громадянство Львова, бо свято відбулося в Милованні та Коршеві — влаштоване оселянками, що на ці ферії виїхали туди на оселі. Скромно, бо без розголосу та реклями, святкували оселяни ювилей Т-ва, яке від 1905 року веде свою муравлину працю для добра наших наймевших та найбідніших дітей Львова. І в Милованні і в Коршеві розпочалися свята богослуженнями, відправленими місцевими оо. парохами в наміренні фундатора і великого Добродія оселевої дітвори, Митрополита Андрея.

Програма свята, як на таку малу дітвору — аж за багата. **В Милованні,** у викладовій салі рільничої школи Т-ва „Просвіта“, де приміщена оселя, зібралися оселянки, управа школи враз з учнями, місцева інтелігенція, попередній парох о. Глібовицький, кількох селян, гості зі Станиславова та делегати Т-ва Вакаційних Осель зі Львова в особах голови п. О. Бачинської і проф. В. Зеленого враз зріднею. На передній стіні салі, прибраній смеречиною, виднів напис із тоїж смеречини 1905—1935. Виконавці свята — маленькі оселянки, уставлені в народніх одягах під проводом своєї управительки п. **Я. Смішківної,** розпочали свято католицьким гимном. Коротку історію Т-ва подала відтак ювилейна, бо 30-літня голова Т-ва **п. О. Бачинська.** З того реферату довідалися приявні, що почин до оснування Т-ва вийшов від молоденького ще тоді Маріїського Т-ва Пань у Львові, яке, йдучи за західним духом, оснувало Т-во в 1905 році, в 50-ліття проголошення догми Непорочного Зачаття, жертвуючи відразу на ціли Т-ва квоту 2.000 корон. Всі дальші тягарі взяв на себе найбільший Батько дітвори Митрополит, що жертвував на цю ціль суму 10.000 корон і дав сервітут на милованській рільничій школі. Зразу виїздить мало дітвори, бо родичі, заскочені такою новиною, боялися віддавати дітей на оселі; але вже по першім році існування оселі зголошується її щораз то більше, так, що в р. 1914 не стало для оселян місця в милованській школі. Управа Т-ва мусіла подбати про нове приміщення в Коршеві, де Т-во „Сільський Господар“ і до нині відступає зовсім безкорисно свою школу для дітвори. Почавши від року 1930 виїздять постійно на ферії три оселі — дві дівочі та одна хлопяча, пересічно по 150 дітей. Зі статистики, заподаної п. головою, виходить, що за 30 літ істнування Т-ва, найшло на оселях приміщення 1.369 дівчат та 684 хлопців, разом 2.053 дітей.

По промові п. Ольги Бачинської пішли продукції оселянок. Добре вишколені хори, вміло

та з чуттям виголошені деклямації — декотрі спеціяльно на свято зладжені, таок циганки, **зворушливий момент вручення п. О. Бачинській альбому зі знимками оселянок** — витискали просто сльози з очей. Оплески на салі не вгавали і приявні вперто домагалися повторювання майже кожної точки програми. Радість била не тільки з лиць авдиторії, але проміннювала теж із всміхнених очей виконавців, які з великим вдоволенням сповняли бажання гостей.

Замітним теж моментом свята був виступ управителя рільничої школи п. **Панашія**, який, підносячи 30-літні заслуги п. О. Бачинської для львівських осель, згадав також про вплив та співжиття оселян на оселянок зі слухачами рільничої школи, які часто-густо рекрутуються з низів української суспільности, не мали та не мають спромоги бачити тої гармонійної спільноти й дисципліни міських дітей, що проявляються скрізь чи то серед забав, прогульок, чи навіть підчас споживання харчів. Дуже додатній вплив викликує на учнях школи спільна ранішня молитва оселян і громадне ходження кожної неділі та свята на богослуження. Нинішній ювилей Т-ва Вакаційних Осель — говорив дальше директор Панашій — є рівночасно ювилеєм рільничої школи, яку завязано менше-більше у тім самім часі, що й Т-во Вакаційних Осель. По відспіванні многоліттєвія Митрополитові та всім добродіям Оселі закінчено це скромне свято, яке зробило на всіх присутніх дуже миле враження.

Ювилей Т-ва Вакаційних Осель відсвяткували теж дня 28. м. м. оселянки в **Коршеві**. На вільнім воздусі в шкільнім городі станула святочно прибрана оселева дітвора. І тут крім місцевої інтелігенції та львівських гостей зібралися самочинно (бо без запрошень) місцеві громадяни, щоби приглянутися святкуванню ювилею Т-ва. Свято розпочалося теж католицьким гимном. Реферат про історію Т-ва Вакаційних Осель виголосила теж п. **О. Бачинська**, що спеціяльно на це свято прибула. По рефераті були народні танки та руханкові вправи. Свято закінчив місцевий парох **о. Козуб**, який представив коротко значіння осель та довше задержався біля Особи Митрополита, великого добродія оселевої дітвори, який саме тепер святкує 70-ліття своїх уродин і 35-ліття своєї апостольської праці. Многоліттєвіям для Митрополита і місцевих прихильників оселі закінчено і це свято.

На днях святкує ще й третя оселя — цим разом хлопяча, що міститься в милованській рільничій школі, ювилей Т-ва Вакаційних Осель

Присутній.

Великий урожай винограду.

Зі Заліщик повідомляють, що цього року буде дуже великий урожай винограду головно тому, що зародили засаджені перед кількома роками кущі винограду. До Заліщик надходить багато замовлень на виноград як їстивні овочі і на виноград до фабрикації дешевих ґатунків вин. Сподіються, що до Заліщик приїде багато осіб з Галичини, Варшави, Кракова і Познаня.

Голоситься до Червоного Хреста в Абісинії

Комітет для Абісинії оголошує, що досі зголосилося більше як 100 лікарів, шпитальних доглядачок та санітетів на службу при Червонім Хресті в Абісинії на випадок війни. Більшість зголошених це ветерани зі світової війни в Европі. Комітет почав уже поважно збирати медичні засоби і приготовляти їх висилку до Абісинії.

Заробітки великого міста на зїздах.

Минулого року відбулося в Ню Йорку 839 міжнародніх і загально-краєвих зїздів та 69 стейтових конвенцій. Брало в них участь 600.000 людей, які в Ню Йорку витратили 50 міліонів долярів на покриття коштів та на забави делегатів. Ці гроші забрали готелі, крамниці, харчівні, театри й інші забавові місця. Таку статистику подає Товариство Купців у Ню Йорку.

Д-Р РОМАН ҐОЦЬКИЙ 4)

ПРИРОДНА РОЛЯ ЖІНКИ.

Психольоґічний нарис.

Вплив культурних чинників на природну ролю жінки виявився виразно у свідомім управильненні числа народжень, що його спостерігаємо всюди як знижку числа народжених дітей. Суспільно-економічний (матеріяльний) чинник, — це корінна причина обмежування числа дітей у родині. Розуміння матеріяльного мотиву дуже гнучке. Він в одних випадках виступає як матеріяльна неспромога забезпечити потрібні умовини для виховання дітей; іншим разом він виступає в заможніх родинах як бажання не дробити майна. Природна мораль роду, воля до дитини зменшилася в неодних жінок. Це зменшення в забезпечених клясах вказує на прояви культурно-психічного процесу, що його фази Т. Лессінґ описав антитезами жінка-дружина-дама. Внутрішні психольоґічні моменти, — це острах жінки перед труднощами й небезпеками материнства, перед болями, перед втратою молодости, краси й принади. Тіло для жінки в великій мірі матеріял і знаряддя до формування життя у незамітному, буденному житті і в артистки театру, кіна, танцівниці та у **grande amoureuse.** Жін. краса й принада дають збільшену життєву насолоду не тільки їх власниці, але також тим, що її кохають. З другого боку зменшення волі до дитини в жінок вияв суспільно-економічного процесу перебудови родини. А саме жінка, що поруч материнських обовязків виконує професійну працю навчилася думати економічно й тому вона, щоб не мати витрат відмовляється приводити на світ діти. До тогож жінка-працівниця має виправдану та зрозумілу користь з того, щоб не переривати занадто часто свою професійну працю через вагітність та її наслідки. Управильнювання числа народжень для неодних жінок примус несприятливих загальних обставин життя. Деякі жінки неохоче коряться цьому примусові, матеріяльні і культурні потреби занадто сильні. Свідоме обмежування числа дітей, — це раціоналізація полового життя. Вона тільки один із наслідків з модерної раціоналізації духового життя взагалі, себто прояв розвитку людини від простого до щораз більше цивілізованого типу.

Живемо в добі невирівняности між законами природи і витворами культури. Людський дух припинив природний добір, створив машини; він довів до зросту населення, а одночасно до зменшення можливостей праці й прожитку для людей. Невирівняння між природою і культурою проявилося також у зміненій ролі жінки у проблемі людства. Жіноцтво щораз більше перебирало жіночі функції. Дальший розвиток привів до так званого жіночого руху та суспільної рівноправности жінки з чоловіком.

Початки теперішнього жіночого руху сягають 18. століття й кінець-кінцем безпосередньо або посередньо звязані з назвищами Русса та Вольтера. Кондорсе, у проекті конституції, що до нього уповажнив його національний конвент, жадав повної суспільної рівноправности жінки з чоловіком. Від французької революції жіноче питання щораз частіше виринало у всіх цивілізованих країнах. Щойно від 50 років можна говорити про його успіх. Часто мало воно успішну підтримку чоловіків; як нпр. Мілля і Бебеля.

За давніх часів незаміжня старша дівчина не могла проявити себе в ніоднім із трьох головних життевих завдань (любов, професія, громадська праця). Вона була засуджена здебільша на матеріяльно злиденне істнування, що його виповнювали дрібниці. У минулім родина була всім і жінка вичерпувала в ній всю життєву діяльність. Згодом держава й промисловість ступнево забирали матері щораз більшу частину її праці; купуємо речі, що їх у давноминулім виробляла сама мати, держава перебрала частинно виховання дітей. Крім того настав момент, коли зріст промисловости спричинив попит на велику кількість робочих сил і коли прихильно приняли співробітництво жінки. Так поступав повільно перехід від хатньої до професійної діяльности. Жінка з одного боку ввійшла несамохіть в ділянку чоловічої праці, а з другого боку в царину державних установ і політики.

По суті жіночий рух повстав наслідком великої недолі жіноцтва.

Число жінок здатних до подружнього життя перевищує майже у всіх країнах число чоловіків, що здатні женитись. Але у всіх культурних державах визнають законно тільки одномужество. Через те міліони жінок мусить утратити змогу на подружне життя. Число безмужніх жінок ще зростає через те, що багато чоловіків, що від них за давнім звичаєм виходить спонука до одружіння, залишається з ріжних причин, безженними. На жаль економічна кріза надалі ще більше зменшила сподівання жінок на одружіння.

Тільки небагато безмужніх жінок, завдяки власному майну економічно забезпечені й водночас незалежні. Більше вже „залежних“, що їм батьки або рідня постачають засоби до життя. Велика кількість безмужніх жінок опиняється в пізнішім житті в матеріяльних злиднях, якщо вони самі не створили собі достатньої економічної підстави. Також, деякі економічно забезпечені, але несамостійні жінки бажають утекти від інколи досить недостойної залежности й мати повну волю й змогу дбати про себе й інших. Вкінці багато вдів і заміжніх жінок не тільки з пролетаріяту, але також із середнього стану, навіть „ліпших“ станів мусить працювати на власний хліб, також частинно або цілком на прожиток родини.

Мета жіночого руху допомогти всім жінкам, що не могли стати дружинами й матерями і всім, що не найшли задоволення в подружнім житті, головно економічно незабезпеченим.

Зрозуміло, що „еманципація“ жінки знайшла гострий спротив у багатьох чоловіків і жінок.

ДОДАТКОВІ ШКІЛЬНІ ВПИСИ.

Додаткові вписи до всенародніх шкіл „Р. Ш." у Львові 31. серпня, 1. і 2. вересня

Здавалось би, що гасло: Українська дитина до рідної школи! є вже таке загальне і самозрозуміле, що всі українські батьки зроблять це своєчасно. На превеликий жаль, чимало українських батьків навіть зі самого Львова та із підльвівських громад досі цього не зробили і їхні діти або ніде не ходять до школи, або все ще ходять до неукраїнських шкіл. Очевидно, це вислід не якоїсь упертости чи злоби, тільки несвідомости та непоінформованости.

Тому пригадуємо, що всі школи „Р. Ш." поза приписане державним пляном знання дають дитині національне виховання, сперте на українській традиції, українській історії, географії і літературі. **Діти зі шкіл „Р. Ш." загалом дуже добре підготовані, здають усякі іспити і без ніяких перепон переходять до середніх і фахових шкіл, до промислу чи ремесла.**

Шкільні оплати не повинні батьків залякувати, бо нині і в державних школах за науку треба платити, а в школах „Рідної Школи" шкільні оплати розмірно дуже малі. До тогож повну оплату платить тільки той батько чи опікун, що може платити. Хто не може, тому зменшують шкільні оплати до половини, третини, четвертини, а на випадок доказаної крайної бідности — зовсім звільнюють від шкільної оплати. Не треба забувати, що „Рідна Школа" йде найбільше назустріч незаможній дітворі. Вона дбає про убрання, обуву, про шкільні книжки й інші шкільні потреби для незасібної молоді та займається її доживлюванням. Всі діти „Рідної Школи" є під лікарською опікою.

Тому освідомлюйте всіх! Якщо батькам чи опікунам представите ясно перед очі великі користи, що їх дають українській дитині всенародні школи „Р. Ш." з рідним учителем, — то певно українські батьки будуть вдячні Вам за таку пораду. Бож кожний: інтелігент чи міщанин, селянин чи робітник, зарібник чи безробітний — словом: кожний бажає добра своїй дитині і тільки через незнання робить своїй власній дитині тяжку кривду, поминаючи рідну школу й посилаючи її до чужої. Цього не повинно вже в нас бути!

Та є ще час направити зло. Ще можна незаписані діти вписати, а ті українські діти, що через непорозуміння дотепер ходили до неукраїнських шкіл, переписати до шкіл „Р. Ш.". **Додаткові вписи до всенародніх шкіл „Р. Ш." у Львові відбудуться у днях 31. серпня, 1. і 2. вересня ц. р.**

АДРЕСИ ВСЕНАРОДНІХ ШКІЛ „РІДНОЇ ШКОЛИ У ЛЬВОВІ:

Для Середмістя і Стрийської (Галицької) дільниці:

7-клясова дівоча школа ім. Т. Шевченка, вул. Мохнацького 12.

6-клясова хлопяча школа ім. Т. Шевченка, вул. Супінського 21.

Для Городецької і Янівської дільниці:

7-клясова дівоча школа ім. Б. Грінченка, пл. св. Юра 5.

7-клясова хлопяча школа ім. Б. Грінченка, вул. Городецька 95.

Для Жовківської дільниці, Замарстинова і Знесіння:

6-клясова мішана школа ім. Кор. Данила, вул. Жовківська 62.

Для Личаківської дільниці:

6-клясова мішана школа ім. Князя Льва, Крупярська 15.

Левандівка:

Всенародня мішана школа, вул. Варшавська 8.

Клепарів:

Всенародня мішана школа „Народній Дім" (біля церкви).

Українські батьки Львова і підльвівських громад!

Вписуйте свої діти до всенародніх шкіл „Рідної Школи" у Львові, де кому ближче і вигідніше! Гасло: Всі українські діти до шкіл „Рідної Школи!" повинно бути загальне, бо дійсно в рідній школі наша будучність! Докажім ділом, що розуміємо правду і вагу цих слів і вслід за цим українські діти найдуться під опікунчими крилами „Рідної Школи"!

Головна Управа „Рідної Школи".

В одній жіночій редакції.

Я не письменник, ані навіть не далека рідня якогобудь письменника.

І був би я не пхався з цим репортажем у ґазети, якби мене щось не злостило. Власне. Поїде собі такий редактор, чи навіть не сам редактор, а підредакчий до якогось там жидівського Яремча і розписується вам тижнями про це...

Нібн хтось Яремча не бачив, а як таки справді не бачив, то й той опис таки нічого не поможе.

А тут у столиці Покуття святкує вже ввесь рік свій десятилітній ювилей „Жіноча Доля" — і ані один редактор там у Львові навіть у новинках не згадає про це.

Це так мене обрушило, що постановив собі рішуче в поворотній дорозі з Кут вступити до редакції „Жіночої Долі" на склянку холодної води й — написати бодай читачам, що там бачив і чув.

Почалося пехом. Пішов я по точніській адресі і потрапив до якоїсь жидівської хати. Потім мені вияснили, що властиво адреса „Ж. Д." є Замкова 37, але то 37, не є 37.

Стукаю у двері.

— Прошу — чую чийсь діловитий голос.

Відчиняю двері й застаю приємний вид: якась досить по домашньому одягнена невіста смажить на „Емесі" бефштик.

— От, — міркую — що значать практичні жінки! Замісць держати возного — воліють оплачувати кухарку від другого снідання.

— Чи міг би я —

— Прошу дальше — вказує мені сусідні двері кухарка.

Лише двері відчинились, відразу зрозумів, що попав в адміністрацію: машини, картотеки, книги позакривали собою все „видиме й невидиме" в кімнаті.

— Чи міг би я — знову починаю.

Якась пані в штайґерівських окулярах не дослухує навіть моєї промови:

ВАСИЛЬ МАКОВСЬКИЙ. 39)

ҐМІНД.

ТАБОР УКРАЇНСЬКИХ ЗБІГЦІВ І ВИСЕЛЕНЦІВ У ЧАСІ СВІТОВОЇ ВІЙНИ 1914—1918.

Спогади зперед 20-ти літ.

А одначе... не лиш цей один такий відчит з виразними тенденціями чули стіни кухні на десятій секції від деяких прелеґентів, що-правда, виняткових, як напр. виклад про науку Карла Маркса... Такі відчити — дарма — мали більш характер пропаґандистичної аґітації, ніж культурно-освітньої праці. Ця праця, щоб була доцільна, мусілаб бути зрозуміла слухачам. Та про такі предмети, як ці, можна з непохитною певністю сказати, що простий нарід або їх зовсім не розумів, або розумів тенденційно. Якаж моґла у таборі бути ціль таких відчитів? Хоча прелеґенти вистерігались ранити релігійні почування слухачів безпосередніми зачіпками, проте в дійсности непощадно їх ранили. На відчиті про Дарвіністичні теорії — нині поважно наукою захитані — впала з уст молоденького прелеґента така авторитетна сентенція: „Ось бачите, як на світі повстали всі ростини, звірі і — людина; всі від одної спільної істоти, а не так, як це в ріжних мітах, себто байках подають ріжні релігії. Те все — небелиці"...

Люди навгадь відчували, куди прямує освітній напрям таких відчитів і — просто їх оминали. Старий мужик з того села, відкіля був прелеґент, опісля глумливо підсміхався: „Такий молоденький, а такий мудренький... багато мудріший від свого татуня. Його татуньо — інакше навчають..." А дівчата, то просто жартували і посміхувались одна з одної: „Ади — яка малпа..."

Усіх відчитів, улаштованих тією відчитовою секцією — хоч під вивіскою „Жіночого Кружка" — було понад двацять. Не всі з такою закраскою; одначе всі не на мужицьку голову подумані. На перші ходили люди громадно. На дальші — все менше, хоч і таке водилося, що деякі інспектори, а ще більше „секціони", досить енергійно заохочували нарід до тих відчитів. Годі! Деякі, хоч зовсім доцільні і потрібні відчити, або не були вміло писані, або нудно виголошувані. Щоби пристосувати відчит до рівня слухачів і їх предметом зацікавити, на це потрібний більший досвід. І раніш, ще перед епохою орґанізацій, сливе кожного тижня в суботи і неділі відбувалися на другій, відтак на восьмій секції відчити для селян. Прелеґенти сушили собі добре голови, поки підібрали тему, яка би всеціло тугою за домом опанованих слухачів могла захопити. Практичний досвід повчив, що слід при кожній, будь якій темі все зачіпити за актуальні під той час питання і події, що торкались війни і повороту виселенців додому. Проте відносини місця і часу наказували обережність у підході до всіх тем; таку, щоби знемагаючого духа мас підбадьорити, підтримати потахаючі надії, а не згубитися в оманних нетрах демагогічного баговиння. Орґанізацію заступала тоді начисто — добра і щира воля поодиноких членів учительського збору, між котрими слід згадати Олександра Березу, о. Василя Загаєвича, Зенона Ганкевича, Генрика Коваля й інших, та працьовників бюра праці, між котрими слід відмітити відчити проф. Василя Грицевича. На його відчиті, що все обертались коло болючих питань дня і були вільні від всякої демаґоґії та невідповідних обіцянок, ходило завжди найбільше людей.

Ще за один засіб культурно-освітньої праці взявся „Жіночий Кружок" — за кольпортаж в таборі української книжки. Що правда, було це з надіями на успіх можливе щойно після відбиття Львова від москалів; до того часу не було що кольпортувати — не було української книжки.

Зате змагання „Жіночого Кружка" захопити і закріпити за собою нагляд над сиротинцями і захоронками в таборі вбивала не так таборова управа, будучи погляду, що ці установи належать виключно під її керму, як нехіть до „Жіночого Кружка", що стала згодом зростати. Спалахнувши ярким полумям діяльности в часі одного півроку, став Кружок під осінь 1916. року никнути так, що в жовтні тричі скликувано безуспішно Загальні Збори для вибору нового виділу. До опіки над таборовою молодю покликано в 1917. р. окрему „комісію", котрої головою став учитель ґімназійних курсів Омелян Бачинський, секретарем народній учитель Емануїл Смеречинський.

Справою гаптів і вишиванок на віденську виставу не займався „Жіночий Кружок" як такий, а лиш поодинокі його члени. І „Воєнний Календар" на 1917-ий рік, також штемпований „Українським Жіночим Кружком" у Ґмінді, був приватним підприємством осіб зпоза Кружка.

(Далі буде.)

— Прошу до сусідньої кімнати... Зараз прийде пані Вільде й дасть потрібні інформації.

За часочок входить ота „кухарка“ з першої кімнати, подає себе за Ірину Вільде й відразу інформує мене:

— Я мешкаю таки тут... і сама собі варю обіди... Але тепер вже „урядую“. Прошу, чим можу служити?

Я мав ще декілька питань „передтим“, але якось пальнув з самої середини:

— Для якої верстви жіноцтва призначена „Жіноча Доля“?

— Це написано на першій сторінці нашої газети... Адже там написано „для *українського* жіноцтва“.

— Так, але наше жіноцтво сьогодні вже настільки зріжничковане... політично, мистецько... етично..., що сумніваюся, чи одна газета може всіх зацікавити. Нпр. жінка з вищою освітою, міщанка, селянка і — одна „Жіноча Доля“, чиж можливо, щоб всі ці три категорії жінок мали *однакові заінтересування?*

— Можливо й неможливо. Можливо настільки, що є справи чисто жіночі, себто такі, що однаково цікавлять паню з товариства, як і міщанку. Для селянок видаємо окрему газетку „Жіночу Волю“. Але я зараз доведу вам, що ця сама таки „Жіноча Доля“ може бути для всіх однаково цікава, себто, що кожна жінка може „витягнути“ з неї щось для себе цікаве. Приклади... ви згадали про жінку з вищою освітою. Ця пані візьме для себе з „Ж. Д.“ якщо вона цікавиться суспільним життям, всі статті на організаційні теми. Далі — напевно цікавитиме її рубрика, що її веде проф. Омельченко, „З жіночого слав'янського світу“. Не хочеться мені вірити, щоб її не зацікавив куток „Шлях до щастя в домі“. Якщо та пані любить подорожувати, то описи Полісся напевно задоволять її туристичний смак. Нариси Вікопської й Лесі Буковинки напевно сподобаються їй, не згадуючи вже про Расселя.

Міщанка в першу чергу покористується радами про виховання дитини й — практичними „добрими радами“ з обсягу домашньої господарки, хоч не можна сказати, щоб її не цікавив „Шлях до щастя в домі“, чи оповідання.

Селянка візьме для себе городничі статті, куховарські приписи й — все патріотичне. Не маєте поняття, як наше сільське жіноцтво любить, щоб їм про „Україну“ писати. Отже бачите самі, що наша газета „універсальна“. Картотека наших передплатників потверджує це...

— Працюють тут самі пані?

— „Переважно“, бо на шість жінок маємо лише одного мужчину — пана І. Зубенка.

— Чимже заслужив він собі на Вашу ласку?

— Вже хочби тим, що у всіх його повістях виходимо „ми“, як самі ідеали.

— Значить, що навіть ті так звані „самостійні“ жінки люблять, щоб їм трохи „покадити“?

— Певно! Це теж одна з „загально жіночих“ прикмет... Напевно не погніваємося, як нас похвалите...

— Ще одно питання: як святкуєте ювилей?

— Їмо „бефштики“, як бачите, чи вам про це ішло?

Бачу сам, що трохи загнався. Прощаюся з п. Вільде, переходжу через три пороги.

Пізнаю ще адміністраторку п. Лесю Іванчук та її помічницю п. Влодзю Яцишин. Технічний редактор і „спеціяліст“ від чистоти мови в друкарні, а сама пані редакторка неприсутна, бо від початку серпня на відвідинах у сина у... Льондоні.

Богдан Р.

На святі гір у Закопанім.

Що бачив і відчував наш земляк.

Ідучи до Закопаного, минаємо на українській етнографічній території, що сягає до самого Дунайця-ріки, села і міста з нашими церквами і старинними мурами колишніх замків (с. Ритро, Ст. Санч, Нов. Санч). Зараз за Н. Санчом, де є гарна церква при вул. Кунеґунди, зливається від полудня Попрад з Дунайцем, за яким зачинається вже щось не наше, чуже. Назви сіл, як Марцічкуф, Пемпіна і т. п., це вже не наші села (як Дубне, Білцарева і т. д.), це вже мазури; скупчених сіл, як у нас, не видно, лиш хати з мазурським двоспадовим дахом, порозкидані геть по полях як доми кольоністів; костелів нема по селах, лише у містах як і всюди у поляків поза українською етнографічною територією. Поля у мазурів інші: орють усі ниви в грядки і під озиме та яре збіжа і під городину. Всюди там державні роботи при регуляції потоків (які 1934 наробили там шкід, що і досі видно) і доріг, а чим ближче до Кракова, тим гарніші гостинці, навіть асфальтові. (У нас вибої). Літнищ там небагато, ще одна Рабка, за якою поїзд скручує на Новий Торг до Закопаного.

НІХТО НІЧОГО НЕ ЗНАЄ.

В Закопанім рух, людей всюди повно. Вночі найбільше поїздів приїжджає. Люди тиснуться до льокалю при стації, де є комітет „свента“, і дотиснувшись, довідуються, що там є лише особи, які інформують, де можна мати мешкання (це властиво безплатне інформаційне бюро мешкань, як є і в інших літнищах). А мають лише великі приміщення далеко (4—5 км.) „на сіні“ і то по 2—4 зол., а близько в пансіонах по 8—10 зол. від особи за ніч. Властивий комітет свята є десь у місті, але там уже сплять. Люди остаточно звертаються до приватних аґентів мешкань, які не менше здирають, але бодай заведуть, інші йдуть пересидіти ніч у ваґоні, в ждальні, на стації, або на лавках у парку (в місті). Це все тут дозволене.

Рано всі ходять заспані, „вимордовані“, деякі з дітьми і з пакунками, волочаться безцільно сюди то туди. Йдуть коло 7-ої год. до осідку комітету свята, але комітет ще спить. Лише шпилі Татр не сплять; сивий Ґевонт (1900 м.) з хрестом на вершку, по якім „біда меце і ґоні прец ґураля тен по серокім свеце“ отрясся з ранньої мряковини і надумується, чи не засипати би йому своїми скелями Закопаного, що лежить перед його стопами; аж тоді булоб правдиве Закопане. Люди „часові“ (що мають час), не маючи що іншого до роботи, придивляються здалека усім шпилям гет аж по Бабину Гору (1900 м.).

Пізніше знов ідуть до Комітету: там вже хтось є; показується, що то якийсь „ферфебер“ дає лише реґіональним групам приміщення і харчеві картки. Всім — видно — кермує військо. Військові рефлектори освітлюють вночі навхрест хмари (як нераз у Львові), а на вершках гір нема ніяких огнів, як оголошували. Поодинокі люди не мають чого шукати в комітеті, а марки за відтинки карт участи будуть видавати опісля при столиках на подвірі.

Люди кленуть, бо ніхто нішо не знає, що коли і де буде. Програми імпрез є, але точки вже позмінювані. Ґазети подають знову що інше. Кілька днів пл якати оголошували „порядок дня“ якого і так не держалися, і це залишили.

На стадіоні мають бути, як є у програмі, якісь реґіональні перегони. Йдуть люди туди, а там нічого і нікого нема; питаються, а і там ніхто не знає, чи буде чи ні. Надходить з музикою (цимбали, скрипка, бас, сопілка) ґрупка гуцулів і прямує на стадіон, надходить інший гуцул і завертає їх в іншу сторону. По дорозі переловлюють гуцулів якісь жидки-фотоґрафи, ведуть їх під овес на стежку і фотографують разом з їх інструментами. Гуцули домагаються, щоб і їм була фотографія.

ВСІ ВТІКАЮТЬ У ГОРИ.

Люди ідуть дальше, оглядають місто Закопане, нікому воно не подобається; взагалі Закопане в літі до нічого. Тут і вулиці погані, крами як на „кракиданах“, і хідники нерівні і порох що не міра (як тут при тих порохах сухітники лікуються, не знати!).

Всіх тягне до верхів гір. На автобусовій зупинці натовп; як лише вернеться який автобус, моментально його заповнює юрба людей, влазять просто через голови інших, все одно, де їде, аби їхати. Автобуси ходять тягом до Морського Ока, до Косцеліцької долини і т. д. Мало може зміститись в автобусі, тому дехто наймає фіякри, інші групками з провідниками-ґуралями йдуть, знов інші поодиноко, а всі спішаться. Ідуть (йдуть) до цього чи іншого скалистого верха, а дальше вже рачки лізуть на вершок. Верховинці сміються: „От дурні пани, вже з долини добре бачили цей верх, а тепер ще лізуть кілька годин на вершок, щоби звідтам виділи, як виглядає там на долі, де вони були, або щоби скотитися з вершка на діл, щоби їх кости збирали. І дійсно, убилося кількох в часі свята, а декількох, що давніше вбилися, тепер численні прогульковці повідшукували.

Всі горби тут каменисті (одна скала), навіть з лісів, зпоміж дерев визирають то тут, то там острі шпиці скал. Найгарніша (поза далеким Морським Оком) є Косцеліцька долина. Пливе там річка (є і ставок), а вода чиста як кришталь, люди пють цю воду. Побіч скали, подекуди малі печери, в лісі добрі суниці, а вид чудовий і на бічні горби і на продовження цьої долини. Але поворот трохи прикріший.

БОРОТЬБА ЗА АВТОБУС.

До автобуса кидається нараз маса народу, запихають кожний центиметр людські єства, жадні вражінь в горах, і ідуть так в одній масі як селедці в бочці. Гірше є з тими, що під вечір полишилися, не встигли скорше впхатися до автобусу. Недалеко ждуть уже перебрані в гуральську одіж (вузькі штани з нашитими чорними шнурками по боках і поперек через „послядек“ і капелюх з пером) фірмани, як ворони на трупи, щоби здерти від кожного за поворот тяжкі гроші. А вони вміють здирати так, як і за місце на сіні. Кількох німців, що були з Кельн і з Ессен сварилося з ними на добре, не могучи зрозуміти, на що є тарифа, коли так здирають, якби її не було. А здирають, бо то мазури, то не наші люди з „меким“ серцем, що всяким зайдам все, що мають, за безцін продають, хату за дармо дають на мешкання (кажуть: хати не убуло), ще відпровадять на стацію і щиро плачуть при прощанні і то ревними сльозами (я це бачив над Прутом), а пізніше платять податок за літняків (втроє більше, як за хату брали), кілька ріжних кар (мельдункових, за два зера і т. д.) і на чисто стратять кількадесять зол. на цілім інтересі. Ґуралі не те. Тому не хоче ніхто не дістатися до автобусу, а на ґуральську дорожку. Це зрештою лише перебрані фірмани.

Правдивих ґуралів і зі свічкою не знайдеш, а „всекий“ перебирається в ґуральський одяг (навіть вуличні фотографи), щоби ліпше натягнути людей.

(Докінчення буде.)

М. Миханько.

Для спинення змулювання землі.

Північно-американський стейт Ню Йорк дістане близько пів мільона долярів з департаменту рільництва у Вашингтоні на працю для спинення дальшого змулювання почви. На цю мелі орацію призначено з федеральних фондів на цілу Америку 27 а половиною мільона дол. Це будуть перші поважні спроби рятувати американські пасовиська та інші ґрунти від винищування зливами. Головним засобом рятування землі від знищення буде насаджування лісів

Концерти львівських богословів у Коломиї і Станиславові таки будуть!

Від дириґента хору студентів львівської Духовної Академії, п. В. Жолкевича, дістаємо таке письмо з проханням його оголосити:

Може й дивно буде ш. Громаді, коли одного дня читає в часописах, що рідношкільний концерт хору львівських богословів у Коломиї і Станиславові буде, а другого дня, що його не буде. Але це діялося без вини хору й без вини Рідної Школи. Наш хор має обмежену до конечности скількість голосів, але зате — добірних. У Тернополі захорів нам тяжко один тенорист і мусів залишитись у шпиталі. Хор думав, що недужий швидко прийде до здоровля і буде дальше брати участь у концертах. Тимчасом недуга затягається. Тому на цю вістку Рідна Школа відкликала була концерти в Коломиї (26. 8.) і в Станиславові (27. 8.). На щастя — вдалося хорові придбати такого доброго нового тенора, що хор може знов виступати перед вибагливою публикою. Тому, перепрошуючи за дотеперішні суперечні вістки, повідомляю, що рідношкільний концерт хору львівських богословів у честь М. Шашкевича таки відбудеться в *Коломиї* дня 26. 8. і *Станиславові* 27. 8. — Дуже прохаю місцеві рідношкільні організації подбати про все потрібне згідно з інструкціями, що їх свого часу вислала була Головна Управа Р. Ш..

Проголошує цю оповістку сам хор тому, щоб не припізнювати речинця через листування з Головною Управою Р. Ш.

ЗА ХОР БОГОСЛОВІВ ЛЬВІВСЬКОЇ ДУХОВНОЇ АКАДЕМІЇ:

В. Жолкевич, дириґент.

Залізнича катастрофа під Львовом.

Нічю на 24. ц. м. міжнародній поспішний потяг Букарешт—Берлін вискочив зі шин біля Білогорща, причому почтовий ваґон і два пасажирські ваґони перевернулися на бік, а четвертий реставраційний повис біля шин на насипі. Паровіз з тендером поїхав трохи дальше і станув на шляху. На щастя обійшлося без жертв у людях, хоча в обох пасажирських ваґонах находилося поверх 100 осіб. З подорожніх один тяжко ранений, пять лекше. Два ранені їхали без білету, одного з них відставили до шпиталю, одного до арешту. Причина катастрофи покищо не устійнена. Здогадуються, що шини в одному місці були розкручені, наслідком чого паровіз відорвався від решти потягу, що складався із сімох ваґонів.

Жидівська кольонізація Палестини.

З Ню Йорку виїхали делеґати на жидівський Конґрес у Швайцарії. В делеґації було 60 осіб з ріжних міст Америки. Конґрес відбудеться в Люцерні від 20. серпня до 10. вересня ц. р. Метою конґресу м. ін. буде уложити пляни для приміщення в Палестині пів міліона жидів на протязі 5. літ. Досі нараховують у Палестині 400.000 жидів. Щоби поширити жидівську еміґрацію в Палестину, треба згоди анґлійського уряду на кольонізацію Зайорданії.

Американська федерація праці за зірванням із Совітами.

Метю Вол, заступник предсідника Американської Федерації Праці, вислав письмо до секретаря закордонних справ у Вашинґтоні з домаганням запротестувати перед совітською Росією проти затій комуністів у Зл. Державах. „Якщо Совіти не дадуть вдоволяючої відповіди на американський протест, тоді обовязком секретаря закордонних справ буде, на домагання народу Злучених Держав негайно зірвати дипльоматичні взаємини" — пише м. ін. Вол. Він радить також не зважати на заяву совітського амбасадора Трояновського, нечебто Совіти не вмішуються до внутрішніх справ Америки, ані начеб то вони не мали ніякого діла в страйку на побережі Тихого Океану.

Чорний леґіон в Америці.

Серед 300.000-го муринського населення нюйорського передмістя Гарлем йде жива аґітація за допомогу для Абисинії. Повстають ріжні товариства, що збирають гроші на пропаґанду, промовці виголошують дотепні промови проти італійців, дехто домагається бойкоту італійських шинкарів, які опанували цілий того роду промисл у Гарлемі, продають образи абисинського цісаря Гайлі Селясія, абисинські червоно-зелено-золоті прапорці, ріжні патріотичні віданаки, а при тім йде аґітація за створення чорного леґіону для мілітарної допомоги Абисинії. Кажуть, що вже зголосилося 10.000 муринів до леґіону, але вони мусять справити собі однострої власним коштом. Це буде важко, бо переважна частина чорного населення живе з міської добродійної допомоги.

Другий український кандидат на домініяльного посла Канади.

П. Антін *Загарійчук* дістав номінацію як незалежний кандидат на посла до домініяльного парляменту Канади в Оттаві, Онтеріо, з округи Спринґфілд, у Манітобі. В тій окрузі є найменше 80 відсотків наших виборців і п. Загарійчук легко може бути вибраний на посла, якщо виборці солідно віддадуть голос на нього.

П. Антін Загарійчук приїхав до Канади хлопцем 1902. року. Спершу фармерував з родичами в Етелберт, Ман., опісля в Арран, Саск., де ще тепер фармерують його родичі, два брати й сестра. В 1911. році пішов до колеґії в Ст. Боніфас, Ман., де скінчив цілий курс і в 1919. році дістав університетський ступінь Б. А. В роках 1919. до 1921. був директором бурси ім. Тараса Шевченка в Едмонтоні й одночасно редаґував часопис „Новини". Від 1922. року замешкав у Вінніпеґу, де був редактором „Канадійського Українця" один рік, а останніх 7 літ працював у Скандинавсько-Американській Корабельній Лінії. Тепер є головою Товариства „Українська Рідна Школа" в Канаді й інспектором рідних шкіл, головою „Братства Українців Католиків" у провінції Манітобі і членом централі С. Г. Д. Має 42 роки, жонатий і має 2 діточок.

П. Загарійчук живо цікавиться економічними справами, багато пише до часописів українських та анґлійських, написав підручник української мови, складні і граматики для рідних шкіл у Канаді. Із своєї громадської праці відомий українцям у цілій Канаді.

Як відомо, досі був першим та одиноким українським домініяльним послом Канади в Оттаві, Онтеріо, п. Михайло *Лучкович*, котрий тепер знову кандидує вже втретє. Якби вийшов послом і п. Антін Загарійчук, то канадійські українці мали би двох своїх послів у федеральнім парляменті Канади.

—о—

В. БРИТАНІЯ ЗМІЦНЮЄ СТРАТЕҐІЧНІ БАЗИ.

РИМ, 24. 8. ПАТ. Льондонський кореспондент щоденника „Попольо д' Італія" пише так про висліди нарад британської ради міністрів: 1) Британський уряд не допустить, щоб озера Тана і джерела Білого Нілю попали під чужу контролю; 2) Британський уряд уважає необхідним зміцнити стратеґічні бази на шляху з Анґлії до Червоного Моря.

АТЕНИ, 24. 8. ПАТ. Британське посольство звернулось з проханням до грецького уряду, щоб дозволив осідати у Греції ескадрам британських літаків, які летять до Судану. Літаки братимуть у Греції паливо

ЗАТІСНЕННЯ НІМЕЦЬКО-ПОЛЬСЬКИХ ВЗАЄМИН.

ВАРШАВА, 24. 8. ПАТ. Вчора гостив німецький амбасадор фон Мольтке начальника німецького кружляка „Кеніґсберґ", коменданта Шмундта з шістьома старшинами, які приїхали з візитою до Польщі. На бенкеті були представники польської армії і маринарки під проводом керманича міністерства військових справ ґен. Каспшицького.

На бенкеті виголосив промову амб. фон Мольтке, підкреслюючи значіння цієї візити для польсько-німецького порозуміння. Свою промову закінчив тостом за розвій Польщі, на честь президента Польщі Мосціцького і польської воєнної маринарки. Відповів ґен. Каспшицький закінчуючи свою промову теж тостом за Німеччину, канц. Гітлера і німецької воєнної маринарки.

ҐДИНЯ, 24. 8. ПАТ. Нині в год. 11.35 німецькі старшини вернулись літаком з Варшави до Ґдині.

Командор Шмундт гостив сніданням на кружляку „Кеніґсберґ" 16 вищих старшин польської воєнної маринарки під проводом контрадмірала Унруґа.

ГОСТРИЙ ПРОТЕСТ МІЖНАРОДНЬОГО СОЮЗУ ЖУРНАЛІСТІВ.

ПАРИЖ, 24. 8. ПАТ. Міжнародня федерація журналістів вислала до поодиноких орґанізацій журналістів листа, в якому наводить телеграму голови союзу польських журналістів дир. М. Сцежинського про виселення з СССР ред. Отмара-Берзона й взиває своїх членів, щоб протестували проти цього рішення тому, що польський журналіст виконував свої професійні обовязки.

СМЕРТНІ ПРИСУДИ ЗА УЧАСТЬ У ПОВСТАННІ.

БІЛГОРОД, 24. 8. ПАТ. „Політика" пише: Надзвичайний альбанський трибунал у Фієрі, де здавили повстання, засудив на кару смерти 1 підстаршину і 8 жандармів. 9 жандармів засудив трибунал по 15 років тяжких робіт. Сподіються дальших строгих присудів на повстанців. В Альбанії переводять масові арештування і тому вязниці переповнені. Поліція зареквірувала будинки домів, в яких помістила арештованих.

Крадіж вибухових матеріялів.

ЛЬОНДОН, 24. 8. ПАТ. „Дейлі Геральд“ повідомляє: Слідство у справі крадежі виб. матеріялів з військових складів у Сінгапур довело до арештування японця, в хаті якого найшли багато вибухових матеріялів.

—o—

ПРИМУСОВЕ ВИСЕЛЕННЯ НАСЕЛЕННЯ З ЦІЛОГО ОСТРОВА.

Італія творить військово-санітарну базу.

ЛЬОНДОН, 24. 8. ПАТ. Райтер повідомляє з Атен: Італійська влада виселила геть усіх мешканців з острова Перімос зміж островів Додеканезу. Мешканців переселили на сусідний острів. Цілий острів замінили на військово-санітарну базу з огляду на клімат.

—o—

НОВИНКИ

— ПОДАЄМО ДО ЗАГАЛЬНОГО ВІДОМА, що всякі оповістки про загальні збори, концерти, відчити, товариські сходини, посмертні згадки та вістки особистого характеру міститимемо тільки за оплатою. — Адміністрація „Діла“.

— **ПРИЙМАЮ ПАЦІЄНТІВ у моїм заведенні вул. Сикстуська 17 в сезоні літнім від 9—1 і від 3—6.30. В неділю і свята за попереднім зголошенням. НАСС.** 209 1-3

— **„ТЕ-КА“** Львів, Руська 16, І. виконує найелегантніші мужеські одяги, загортки, футра і студентські однострої з власних і доставлених матеріялів. Солідне викінчення! Дешеві ціни!

— **Вписи на концес. космет. курси Стефанії Гаврисевич, вул. Коперника 42 а, тел. 272-18 під проводом д-ра Е. Дурделли зачалися.** Проспекти висилає безплатно **Дирекція.** 5—5

— **Футра, всілякого рода, найвибагливіші, поручає Юліян Глушівський. пл. Капітульна 3. І. п.** Телефон 254-46. 10 23—?

— **Д-р О. Приймa,** Львів, Словацького 14. Тел. 261-50 вернувся і орд. у внутр. схорінях 9—11 і 17—18. Рентґен. Короткохвильовик Цайльайса. 1—5

— **З Живця „Черче“.** Після глітного, другого сезону й небувалого переповнення в ньому почався від 20. серпня третій, осінний сезон. В тому сезоні найдешевші ціни і найдогідніші умовини лікування. Тепла погідна осінь, яка звичайно в нас буває, дає повну запоруку, для тих, що вибираються до Черча, успішно вилікувати недуги ревми, ісхіясу, ґіхту, нирок, шлунка, жіночі та нервові. Повне лікування, разом з мешканням та утриманням (І. кляси), 145.— зол. в готівці. Третій сезон триває до 10. жовтня.

— **Податкові полекші для землевласників.** Міністерство скарбу видало обіжник у справі полекш для хліборобів, що торкається не тільки податкових залеглостей, але й інших правно-публичних данин, стяганих скарбовими урядами. Обіжник здержує екзекуцію залеглостей до 15. жовтня ц. р. Одначе його постанови не торкаються платників опірних, що виявили злу волю і платять звичайно тільки під примусом екзекуцій. Для таких платників обіжник не передбачує полекш.

— **Затроєння 70 українців у Канаді.** В тижневику „Українські Вісти“ з Едмонтону, Алберта, Канада, у виданні з 24 липня ц. р. читаємо: В понеділок, 15 липня, відбулась архиерейська візитація епископа В. Ладики в церкві Нордерн Вел, в Альберті, опісля був спільний обід в Народнім Домі недалеко місцевости Дервент. Був горячий день і гості пили для прохолоди холодне молоко. До спільного стола засіли також епископ і два отці Василіяни з Мондеру. В дві або три години після обіду, коли учасники почали розїздитись, у всіх тих, що пили молоко, виступили обяви сильного затроєння. Недуга захопила одних на місці, інших уже дома, а ще інших в дорозі. Всіх затроєних, дорослих і дітей, нараховують до 70 осіб. Два лікарі обслугували хорих цілий день. Девять осіб, що були у грізному стані, перевезено до шпиталю в Елк Пойнт. Між недужими були також епископ Ладика і о. А. Вишник з Мондеру, одначе вже другого дня уступили сліди затроєння. В околиці вперто кружляє вістка, а й англійська преса писала, що це було затроєння страшною отрутою стрихніною, яка в загадочний спосіб дісталась до молока. Ціла та справа ледви чи буде виявнена, бо не взято на час жолудкових виділин до хемічної аналізи, а тимсамим поліція не має повної основи, щоб вести доходження. На щастя ніхто не помер, мабуть тому, що отруя була занадто розводнена. Цікаво, що молочні корови в тій околиці зовсім здорові й ніхто до того часу ні опісля від молока не хорував.

— **Зрадився письмом.** Перед городським судом у Львові відбулася карна розправа проти злодія Карла Лінера, що перед кількома місяцями в поспішному потязі між Львовом і Ходоровом украв львівському купцеві М. Зінгерові портфель з 300 зол. та документами, приспавши його якимсь наркотиком. На розправі Зінгер предложив лист, одержаний після своєї пригоди, яким анонімний автор повідомив його, що знайдений нібито портфель з документами йому відсилає, а гроші задержує собі як безробітний. На основі графольоґічної експертизи, яка ствердила, що лист писав обвинувачений Лінер, суд засудив його на один рік вязниці.

— **Краєва хроніка.** Міністерство почт і телеграфів купило від управи м. Станиславова ґрунт при вул. Собіського під будову почтового будинку. — У Станиславові померла жінка купця Айзнера, затроївшись грибами. — Писаря громади Волостків пов. Мостиська, М. Свентальського засудив перемиський суд за грошеві спроневірення на один рік вязниці. Біля села Загірочка коло Ходорова відкопали кости мамута. — В Сасові пов. Золочів скінчив самогубством управитель млина Мозес Бренер з причини матеріяльних клопотів.

— **Примхи грому.** В селі Замброві луківського повіту убив грім 17-літного Івана Красоцького, що находився з матірю в полі. Матері не сталося нічого.

— **Невикористаний врожай винограду.** Завдяки сприятливій погоді в Мароку зародив сильно виноград. Однак надмір овочу причинився до небувалого спадку цін. За одно кільо винограду платять 5 сантимів, значить несповна 2 гроші. А що число консументів не побільшилося, багато продуцентів лишило виноград незібраний, щоб не тратити видатків на працю і кошти переховання овочу. В округах Фез, Чекес і Уджіда стоять величезні простори з невикористаними плянтаціями винограду. У звязку з тим місцева влада заборонила закладати нові винниці, причому на відбудову старих плянтацій потрібний окремий дозвіл. Як низько стоїть ще орґанізація розподілу матеріяльних дібр на світі!

— **Війну з диками** розпочало населення Греції. В грецьких лісах намножилося так багато диків, що влада рішила розпочати з ними загальну кампанію. Задля цього видала населенню серед лісів велику скількість набоїв дум-дум.

— **Бездітні родини.** Урядове статистичне бюро Спол. Держав стверджує, що що-третя рідня не має там дітей. Так це буває у „нормальних“ подружах себто у людей, що живуть разом. Коли рахувати розведених подругів, то процент буде ще менший. У містах бездітних родин більш, як на фермах: у містах 34,8 прц., на фермах 25 прц. У мурнинів більше дітей, ніж у білих.

— **Міжплянетарний волокит.** Перед кількома тижнями один з астрономів обсерваторії в Йоганесбурзі в південній Африці, Джексон, відкрив маленьку білу плямку 13-ої зоряної величини, що посувалася на небозводі. Дальші обсервації двох американських астрономів ствердили, що це комета, яка вже пройшла свій сонішний шлях і віддалюється від нас. З обчислень виходить, що нова комета окружує наше сонце у відворотному напрямі, ніж усі плянети. Дальші обсервації ствердили, що комета біжить по зовсім отвертій лінії, наслідком чого більше до сонця не вернеться. З часом перейде до одної із сусідних сонішних систем. Станеться це не скоро, аж за кілька тисяч літ, бо комета віддалюється від нашого сонця щораз поволіше, а віддаль від найближчого сонця рівнається нашій плянетарній системі, взятій 500 разів.

— **Ріжні вістки.** Конґрес для оснування нової сіоністичної орґанізації збереться в Відні 7-го вересня. — Всупереч декретам, що встановили тверді ціни на ріжні продукти в Німеччині, дорожнеча на мясо зросла на 25 прц. — Конґрес II. Інтернаціоналу в Брюсселі протестує енерґійно проти тактики Італії супроти Абісинії. — Фінська католицька молодь переслала наймолодшим дітям Муссолінія у дарунку ....малого білого медведя. — У Москві засудили орґанізатора фабрики для фальшування банкнотів на смерть. — Кінові підприємства в Голівуді призначили 100 міл. дол. на виріб нових фільм у 1936 р. — Бразилійський парлямент знову дозволив вивозити за кордон каву, але нижчого сорта. — У Льондоні назвали одну вулицю іменем англ. короля Юрія V-го; цікаво, що в Парижі є вже давно вулиця Юрія V-го.

— **П. Макогін** бажає отсею дорогою повідомити всіх, що до нього звертались листовно в останніх місяцях, що не мав до тепер змоги відповісти на їхні листи, бо підчас його двомісячної подорожі не одержував звичайної пошти, а повернувши з подорожі, перебуває від кількох тижнів у лічниці в Льондоні, з причини випадку, який притрапився в дорозі.

З кіна.

Кіно „Касіно“: „ВУЛИЦЯ ШАЛІННЯ“.

Сценарій, яких є сотні в Голівуді. Багатий наївний підділусь хоче зробити великою сценічною зіркою молоду пересічну артистку, яка йому припала до вподоби. Бідний режисер хоче нарешті виставити таку ревію, яка дала би йому гроші. Уся фільма, як це ми вже бачили нераз, це проби на сцені і за кулісами до цієї великої ревії. Головна вистава: премієра мусить бути під знаком конфлікту — артистка, що має грати головну ролю в останній хвилині ломить ногу. Її мусить заступити інша — молода, несмілива, скромна, що мріє нишком про сценічну карієру. Ролю цієї несміливої грає Бебе Даніельс, уже не така молода артистка, відома нам не від нині. Її партнери Ворнер Бакстон і Брент зовсім пересічні. З усієї фільми цікава одна маленька сцена балету. Славна „42-а вулиця“ Ню Йорку названа тут вулицею шаління вийшла бліло.

—o—

ДИВОГЛЯДИ.

НАЙКРАЩЕ МЕШКАТИ У ВЯЗНИЦІ.

Вязниця буває не найгіршою домівкою. Не тільки для бездомних і нуждарів. Важко повірити, що найкраще почувається в ній — міліонер. Нюйорський купець Даніель Юнґ дістав у спадщині 2 міл. долярів. Досі вів він спокійне, скромне життя религійної людини у біблійному значінні, яка не привязує ваги до земних благ. Читав святі книги і роздумував. Діставши 2 міліони не хотів змінити свого життя. Лякається ґанґстерів, жебраків і рідні, що буде замучувати його проханнями. Вибудувати собі замок і поставити варту? Все це заняло би в нього за багато часу і вимагало би клопотів. Містер Юнґ рішив поселитись у вязничній келії. Але американські вязниці не приймають чесних людей. Тимто мусів він обїхати всю Америку, щоб найти місто Огаму, де може мешкати у вязниці за місячною винагородою. Чи гроші тримає під сінником про це американська преса не пише, з огляду на ґанґстерів.

ІНЖИНІР З АПЕТИТОМ.

Будапештенський інжинір Павль Тот не мав заробітку. А апетит мав величезний. Навіть коли заробляв багато все йшло на шлунок. Раду найшов таку: дав оповістку в часописах: „Безробітний інжинір готовий за малу винагороду показувати у мюзік-голях і ресторанах свій справді незвичайний апетит. 10 осіб не може зїсти того, що легко їм я. Можу бути королем менажер. Пропозиції адресувати...“ Один власник ресторану заанґажував інжиніра на те, щоб той міг своїм апетитом притягати гостей. Від 8 год. веч. до 11 вночі Тот сидить за столом і ввесь час їсть інші страви: після курки йде гуска, а після лєгуміни знов вертається до закусок і зупи. Крім цього приймає він замовлення на обіди. Одна дама запрохала його до свого дому, щоб додавав апетиту дітям, які не хотять їсти. Один тільки клопіт має інжинір з апетитом: товстіє. За два тижні дістав 10 кільо більше ваги.

ОЩАДНОСТИ КНЯЗЯ МОНАКО.

Рулетка в Монте Карльо дає щораз менші доходи. Князь Монако рішив для ощадности обмежити витрати на свою армію. Всю армію, що складається з... 76 вояків, розпустив він.

—o—

Нові книжки й журнали.

КНИЖКИ.

Микола Андрусяк: **НАРИСИ З ІСТОРІЇ МОСКВОФІЛЬСТВА** (з портретами москвофільських діячів). Львів 1935. Видання Т-ва „Просвіта“. Стор. 80, ф. 16°.

Роман Антонич: **БУРЛАЦЬКИМ ШЛЯХОМ.** Львів 1935. В-во „Українська Культура“. Стор. 146. ф. 16°.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Великий Міський Театр.

Нечинний.

Театр Рірнородностей.

Неділя. 25. VIII. год. 8 веч. „Чоловік 400.000“ Ціни найнижчі. Абон. 32.

Понеділок, 26. VIII. год. 8. веч. „Чоловік 300.000“. Ціни найнижчі. Абон. 32.

Концерти українських студентів Богословської Академії у Львові відбудуться:

Городенка 25. VIII.
Коломия 26. VIII.
Станиславів 27. VIII

Дохід іде на Рідну Школу.

Кіна.

АДРІЯ: Знеславлена“ і „Світла Адрії“.

АПОЛЬО: „Недокінчена симфонія“.

АТЛЯНТИК: „Тигр Пацифіку“.

ВАНДА: „Чоловік, який вкрав серце“ і ревія „Я не є ангелом“.

ҐРАЖИНА: „Віва Віля!“

КАСІНО: „Вулиця шаління“, „Коли забави будяться“ та звуковий тиждневик.

КОЛІСЕЙ: Нечинне.

КОПЕРНИК: „Тунель“ (на осн. повісти Берн. Келермана).

МАРУСЕНЬКА: „Тунель“ (на осн. повісти Берн. Келермана).

МІРАЖ: „Велика княжна Олександра“, „Одна ніч для тебе“.

МУЗА: „Великий грач“, „Щастя на вулиці“.

ПАКС: Нечинне.

ПАЛЯС: „Світ із уяви“.

ПАН: „Вондер-Бар“, „Білі люди“.

РАЙ: „Тарзанове кохання“ (з Джонні Вайсмілер).

СВІТ: Нечинне.

СОНЦЕ: „Незнайомий з телефону“, „Герой Арізони“.

СТИЛЕВЕ: „42-вулиця“ і ревія „Симфонія гумору“.

УТІХА: „Чорний кіт“ і ревія.

ХИМЕРА: „Бабуна“ (фільма з життя мурпнів плем. Банту).

Закордонне радіо.

Неділя, 25. серпня 1935.

Відень (506,8) 11.45 Концерт давньої музики, 13.00, 15.40 Популярна й камер музика, 19.50 Арії (Бавм, тенор), 20.30 Вино, жінка та спів (муз., сп.). **Братислава** (298,5) 17.30, 21.00 Словацькі та чеські нар. пісні. **Кошиці** (259,1) 18.10 Циг. музика. **Прага** (470,2) 7.00 Концерт, 9.15 Спів, 9.35 Квінтет, 12.20 Концерт військ. орх., 18.00 Віктор Гегер, шлеський пісенькар (словно-муз. авд.), 21.00 Солісти. **Брно** (325,4) 18.00 Пісні чеських композиторів. **Париж** (1648) 12.15 Вок.-муз. концерт в вик. С. Ляпляса, 20.45 „Ля Роз де Росгайн“, пєса Варіота. **Білгород** (437,3) 13.15 Скрипка, 17.30, 20.00 Сербські пісні й танки, **Берлін** (356,7) 11.00 Словно-муз. авд., 16.00 Концерт, 19.00 Музика. **Гамбург** (331,9) 20.00 Веселі оп. мельодії. **Кенігсвустергавзен** (1571) 12.00, 16.00, 18.30 Концерт, 20.00 Великий вес. вечір. **Кельн** (445,9) 9.45 Реліг. пісні, 11.30 Соната ц-моль Бетовена, 18.30 „Шехерезада“. симф. суїта Рімського-Корсакова. **Мінхен** (405,4) 11.30 Солісти (форт., обой), 18.30 Образці з к стечка — авд. **Москва** (1724) 18.15 „Дочка пані Анго“ оп. Лекока. **Будапешт** (550,5) 12.30 Концерт орх., 15.50 Легка музика. 18.16 Циг. музика, 19.40 Спів. **Міляно** (221,2) 18.10 „Цвіти Італії“ муз. комедія Гаїта, 20.40 Вечір опер. **Рим** (420,8) 13.10 Розр. концерт, 17.30 Танк. музика, 20.40 Симф. концерт.

Понеділок, 26. серпня 1935.

Відень (506,8) 17.30 Арії та пісні, 19.15 „Фальстаф“ оп. Вердія (трансм. із Зальцбурга), 22.15 Популярна музика. **Прага** (470,2) 18.35 Невидані твори К. М. Веселія (арфа). **Париж** (1648) 12.15 Симф. музика, 22.30 Танк. музика. **Білгород** (437,3) 16.30, 17.00 Російські й сербські пісні **Берлін** (356,7) 12.00, 19.00, 22.40 Концерт. **Кенігсвустегавзен** (1571) 14.00 Музика, 20.10 „Травіята“ оп. Вердія (на студії), **Кельн** (455,9) 14.15 Концерт, 20.10 Муз. мандрівка по Еспанії. **Ляйпціг** (382,2) 16.00 Симфонія на два форт., 21.10 Квінтет. **Мінхен** (405,4) 11. Легка музика, 19.40 Дівчата співають, 21.30 Нар. музика, пісні. **Москва** (1724) 18.15 Пісні Мусоргського. **Будапешт** (12.05 Спів, музика, 17.30 Циг. музика. **Міляно** (221,1) 11.30, 13.05 Легка музика, 20.40 Симф. концерт. **Рим** (420,8) 17.05 Легка музика, 20.40 „Джіґолєте“ оп. Легара.

Львівське радіо.

Неділя, 25, серпня 1935.

8,30 Ранішня авд., 8.33 Хліборобська газетка, 9.02 Музика з гр. пл.; у перерві ок. 9.15 Поранний денник, 9.50 Спорт.-тур. гутірка, 10.00 Богослуження з Горуни, музика з гр. пл., 11.57 Сиґнал часу, 12.03 У країні давніх втвагів, 12.20 Муз. поранок; у перерві ок. 13.00 Театр Уяви: „Сафандули Вікт. Сарду, 14.00 Найгарніша гр. пл., 15.00 Гутірка жінки-хліборобки, 15.10 Музика з гр. пл., 15.22 Огляд ринків рільних продуктів, 15.35 Сільська авд. „Поворот“, 16.00 Твори на теолі, 16.15 Муз. авдиція, 16.45 Справа сірої людини в літературі, 17.00 Концерт малої орх., 18.00 Трансм. з табору в Трускавці для матерей з дітьми, 18.15 Музика з гр. пл., 18.30 Вся Польща співає, 18.45 Польсько-большевицький кордон над Збручем, 19.10 Реклям. концерт, **19.25 Українська форт. музика в виконанні проф. Бор. Кудрика:** 1) Бортнянський: Соната ц-дур: а) Алеґро модерато, б) Ададжіо кон еспресіоне, в) Рондо (Андантіно), 2) Лисенко: Баркароля е-моль, 3) Лисенко: Ле рев е-дур, 19.50 Анґлійське життя без рожевих окулярів. 20.00 Вок. муз. концерт, 20.45 Виїмки з творів И. Пілсудського, 20.50 Веч. денник, 21.00 Давні танки, 21.30 На веселій львівській хвилі, 27.00. 22.01, 22.15 Спорт. вістки, 22.20 Концерт маринарки, 23.05 Танк. музика з гр. пл.

Понеділок, 26. серпня 1935.

6.30 Ранішня авд., 8.25 Практ. вказівки, 11.57 Сиґнал часу, 12.03 Метеорольог. вістки. 12.05 Полудн. денник, 12.15 Концерт, 13.00 Хвилинка для жінок, 13.05 Вок. муз. з гр. пл., 15.15 Біржа, 15.25 Експорт, 15.30 Сальон. музика, 16.00 Для дітей: В що будемо бавитися, 16.15 Концерт солістів (муз., сп.), 16.50 „Партач“ оп. А. Гурського, 17.00 Форт. ресітель, 17.35 Популярна музика в гр. пл., 18.80 Від побільшаючих скол до електронових мікроскопів, 18.15 З пісенькою в поле (вар. пісні, хор), 18.30 Гутірка про моди, 18.40 Сусп. хвилина, 18.15 Легка музика з гр. пл., 19.15 Реклям. концерт, 19.30 Акт. гутірка, 19.50 Що читати, 20.00 На Чорногорі, 20.10 Радіокабарет із гр. пл., 20.45 Веч. денник, 20.55 З давньої та суч. Польщі, 21.00 Симф. концерт у вик. орх., 22.00, 22.06 Спорт. вістки, 22.10. 23.05 Мала орхестра.

БІРЖА.

ГРОШІ.

Долар у Львові у приватних оборотах 5.24—5.27 зол.

Нім. марка 1·74—1·78, фр. франки 34·85—35·00, шв. франки 172·50—173·00, фунти стерлінги 26·15—26·25, австр. шілінги 100·00—103, чеські корони 20·25—21·75, рум. леї 28·50—29·50, ліри 38·50—41·00.

Золото: Долари 9.03·50—9·08, Франки фр. 34·40—34·80, Дукати 82·00—82·75, Корони 36·20—36·80, Рублі 4·60—4·70. 1 гр. зол. 5·924.

Срібло: Корони австр. 0·34, Рублі 1·50, Фльорени 0·85, 1 гр ср. 0·07—0·08.

Премійки.

Долярівки 52·50—54·00, Інвестиційна 106·00—108·00, Будівельна 41·25—43·00.

Заставні листи.

4 1/2 проц. дол. Т. К. З. 43·50—45·00, 5 проц. дол. Б. Г. 53·00—54·50, 4 проц. Зол. Б. Г. 41·50—43·00, 4 1/2 проц. Зол. Б. Г. 44·50—46·00, 4 1/2 проц. Ком. Б. Кр. 50·50—52·00, 4 проц. Б. Г. К. 61·00—64·00, 4 1/2 проц. Б. Г. К. 62·00—65·00, 4 проц. позичка м. Львова 46·00—47·50.

ЗБІЖЕ.

Ціни парітас Підволочиська льоко Львів

	Підволочиська від — до	Львів від — до
Пшениця од. з 1935	14·00—14·25	15.50—15·75
Пшениця зб. з 1935	13·00—13·25	14·50—14·75
Жито одноціле	9·25— 9·50	10·00—10·25
Жито збірне	9·00— 9·25	10·50—12·75
Ячмінь одноцілий	11·25—11·50	
Ячмінь на млино	10·50—10·75	12·50—12·75
Овес із 1935 р.	9·00— 9·50	11·00—11·50
Ріпак літній	24·00—26.00	
Ріпак озимий	29·50—30·00	
Мак синій	40·00—42·00	
Мак сивий	35·00—37·00	
Мука пш. I. А.	28·00—28·50	
Мука пш. I. Б.	26·50—27·00	30·00—30·50
Мука пш. I. Ц.	24·00—24·50	28.50—29·00
Мука пш. I. Д.	23·25—23·75	26·50—27·00
Мука пш. I. Е.		25·50—26·00
Мука пш. II. А.	21·00—21·25	
Мука пш. II. Ц.	20·50—21·00	25·00—25·50
Мука пш. II. Д.		24·25—24·75
Мука пш. II. Е.		23·50—24·00
Мука пш. II. Ф.		22·50—23.00
Мука пш. II. Г.		19·50—20.00
Мука пш. III. А.		15·00—15·50
Мука пш. III. Б.		11·00—11·50
Мука житня I. кат. до 55%	17·25—17·75	19·00—19·50
Мука житня II. к. ситк. до 65%	16·25—16·75	17·75—18·25
Мука житня II. кат. до 70%	12·00—13·00	11·00—11·50
Мука житня раз. до 95 %	10·75—12·25	
Мука житня посл. понад 70%	10·25—10·75	
Висівки житні	5— 85·5·50	
Висівки пшен. гр.	5·75— 6·00	
Висівки пшен. сер.	5·05— 5·75	
Висівки пш. мілкі	6·50—7·50	

Інші курси незмінені.

Загальні Збори Товариства Обезпечень на життя „ФЕНІКС“ у Відні.

30-го липня п. р. відбулися 52-гі Звичайні Загальні Збори Товариства Обезпечень на життя „Фенікс“ у Відні. Портфель Товариства „Фенікс“ мав з кінцем 1934 року 888.916 поліс у 23 державах Европи і близького Сходу. Ті поліси є на загальну суму зол. 2,943,828.880·— обезпеченого капіталу і зол. 5,373.664·— обезпеченої річної ренти. — Титулом складок вплинуло у справоздавчім році золотих 152,309,772·31. Доходи з ульокованих капіталів дійшли до зол. 36·185.280·84. Обезпеченим, чи пак їх спадкоємцям виплачено зол. 82,537.425·58. На податки і належитости всілякого роду видано золотих 8,240.922·31. На акції звязані з поборюванням безробітних заплачено зол. 3,014.529·—, а на цілі харитативні зол. 234.327·—. Гарантійні фонди Товариства підвищились зол. 82,563.838·95 і дали з кінцем року 1934 зол. 699,026.751·99. Нерухоме майно Товариства „Фенікс“, розміщене на терені 13 держав, обіймає з кінцем 1934 р. 156 будинків та кілька будівельних парцель, загальної вартости зол. 103,877.661·06 Гіпотечні льокати обіймають 508 позичок на загальну суму зол 45,098.678·92. Позички під застав власних поліс дають зол. 65,790.561·40. Портфель вартісних паперів має білянсову вартість золотих 336,461.949·75, з чого 91·7% припадає на папері постійного опроцентування, а 8·3% на акції і уділи в товариствах обезпечень у 9 европейських державах. У відділі збірних обезпечень, застосованим спільно з Metropolitan Life Insurance Company в Ню-Йорку, обезпечена сума дає коло зол. 108·— міліонів, і в тім є обезпечених 45.547 урядовців і робітників. Загальні Збори ухвалили дивіденду у висоті 5% акційного капіталу (як у минулому році) на загальну суму зол. 200.000; до резерв капіталу переказано з надвишки року 1934 дальші зол. 350.000, а на новий рахунок перенесено зол. 187.147·48.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ“.

„Маслосоюз“ повідомляє, що в дні 24-го серпня ц. р. кооперативам платив за: льоко Львів.

1 кг. масла десерового бльокового без опаковання . . .	2·50 зол.
1 кг. масла десерового в бочках враз з опакуваннням	2.54·50 „
1 кг. масла дес. експорт. враз з експортовим опакуванням дає зачет по . . .	2·60 „
1 л. молока	0·13 „
1 л. сметани	0·65 „
1 к. яєць	3·00—3·20 „

Пастеризоване молоко з доставою до дому у Львові 1 літра 24 сот.

Тенденція на масло і яйця сильна, на сметану і молоко слаба.

Маслосоюз повідомляє, що від 24 VIII п. р. платить своїм доставцям **за 1 кг.** живої ваги птиці, льоко подвіря птахомясарні „М. С.“ у Львові, (вул. Декерта ч. 4):

Курята від 80 дкг.	за 1 кг.	0·80 зол.
Мол. однор. кури I. кл.	„	0·80 „

Птицю приймає в кількости визначеного приділу для кожного доставця.

ОПОВІСТКИ.

Українська Бурса ім. о. А. Качали в Тернополі (вул. Качали 13) — приймає учнів на шкільний рік 1935/36 за місячною оплатою 35 зол. — Оплату можна частинно вплачувати продуктами. 203 2—3

Права державних шкіл дістала жіноча гімн. СС. Василіянок у Львові, вул. Длугоша 17а, рішенням Міністерства з дня 13. червня 1935 р. Nr. II./S. 1957/35. Подаючи це до відома українського громадянства, заявляє Управа гімназії, що без ніякої трудности прийме ті учениці, які здали вступний іспит до I. кл. мужеської державної гімназії, а неприйнято їх з браку місця. Оплата за науку така сама, як у державній гімназії. Учениці; які з важних причин не зголосилися до вступного іспиту до I. кл. перед вакаціями, можуть здавати за дозволом шкільної влади по вакаціях. **Вступні іспити до кл. I—III. нов. типу, VI—VII. гум. і VI—VIII. клясичної відбудуться 3. вересня 1935. в год. 8-ій рано.** — За Управу: **о. В. Лициняк.** 206 1—3

Вписи до торговельної школи Т-ва „Рідна Школа“ у Львові, вул. Хшановської ч. 9. на 1) 3-річну науку для абсольвентів 7-ої кляси всенародньої школи; 2) Курс Абітурієнтів(ток) для абсольвентів(ок) середніх шкіл; 3) Вищий кооперативний курс для абсольвентів Торговельних Шкіл і Курсів приймається щодня від год. 10-ої рано до год. 12-ої. Зголошуватись можна теж листовно надсилаючи документи і 10 зол. вписового. Наука в 3-літній Школі починається 3-го вересня, на Курсах 3-го жовтня. — **Управа Школи.** 208 1-3

Празник Успення Пр. Д. М. в Успенській Церкві. Дня 27. VIII. (вівторок): Св. Сповідь від год. 5-ої до 9-ої вечором. Год. 5.30: Вечерня зі всеночним. Обхід. Проповідь і Благ. Пісня. Дня 28. VIII. (середа): Св. Сповідь від год. 5-ої рано. Чит. Сл. Б. год. 6, 7, 8, 9 і 12. Год. 10. Спів. Сл. Б. і проповідь. Посвячення водосвятія. Год. 4.30 Вечерня, проповідь і Благальна Пісня. Вразі погоди Обхід.

ПРОСИМО КУПУВАТИ ТІЛЬКИ У ФІРМАХ, ЯКІ ОГОЛОШУЮТЬСЯ В НАШОМУ ЧАСОПИСІ ТА ПРОСИМО ПОКЛИКУВАТИСЬ НА ОГОЛОШЕННЯ.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

За редакцію відповідає Олександер Костиїв Видає Видавнича Спілка „Діло“. В друкарні Вид. Спілки „Діло“. Львів, Ринок 10.